

REFERAT Børn- Kultur og Fritidsudvalget d. 10-10-2023

Mødedato   Tirsdag d. 10. oktober 2023 kl. 13:00

Mødested   ML 7 – Fænø Kalv

Mødedeltagere   Kent Mosgård, Lasse Schmücker, Anna Poulsen Broen, Alex Gren, Lars Vigsø

Indholdsfortegnelse

Budget 2024 - status Kultur og Fritid.....	3
Kulturkanon og Kulturrygsæk - opfølgning.....	5
Procedure ved udsmykningsopgaver.....	7
Orientering om status på byggeproces af Børnehuset i Naturbyen.....	8
Status på overgang til ny alder for børnehavestart.....	9
Godkendelseskriterier for privatinstitutioner.....	10
Orientering om kompetenceudvikling Dagtilbudsområdet.....	12
Afrapportering på centrale udmeldinger på kommunikationsområdet.....	13

Punkt 121: Budget 2024 - status Kultur og Fritid

2023-013664

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Præsentation

Oversigt over budgetelementer på Kultur- og Fritidsområdet.

Forvaltningen foreslår

- orienteringen tages til efterretning

Sagsbeskrivelse

Byrådet 2. behandler budget 2024 i sit møde mandag den 10. oktober. I denne sag gives et kort overblik over de budgetelementer, der relaterer sig til Kultur- og Fritidsområdet, samt den forventede behandling.

Tilbud om regnskabs- og medlemssystem til foreninger. De lokale foreninger bidrager til vores fællesskaber. For at lette de frivillige for en stor administrativ byrde, vil kommunen fremover stille et regnskabs- og medlemssystem til rådighed for klubber og foreninger. I opstarten er der desuden hjælp til at komme i gang med at bruge systemet. Der afsættes årligt 100.000 kr. til formålet.

Forvaltningen vil efter budgetvedtagelse igangsætte proces med at udmønte formålet, idet der i første omgang tages en dialog med Fritidsrådet samt foreningerne om deres ønsker.

Understøtte foreningsfællesskaber. Lokale kræfter arbejder for at etablere en klatreklub. Når frivillige tager initiativer, der fremmer fællesskaber, skal vi som kommune agere hjælpsomt ved at bistå med sparring og netværk. Aftaleparterne vil følge arbejdet med at skabe rammerne for bouldering i Middelfart med stor interesse – og stiller sig positive over for at bakke op om etableringen, ligesom vi vil stille garantier til Middelfart Sejlklub og Middelfart Havbad.

Forvaltningen vil efter budgetvedtagelse forsat sparre med foreningen omkring bouldering og mulighederne for eksterne finansiering og vil opstarte sag i BKF-udvalget vedrørende lånegarantierne.

Reduktioner. Der foretages en tilpasning af lokaletilskud på 100.000 kr. årligt - samt en reduktion på Kultur og Bibliotek på 418.000 kr. årligt ved ikke at genbesætte en vakant stilling.

Lys på fodboldbane i Brenderup – og energioptimering af øvrige lysanlæg. Aftaleparterne er herudover enige om, at kommunen skal gennemgå øvrige lysanlæg med henblik på at energioptimere, hvor det er rentabelt. Dette gøres inden for budgettet til bygningsvedligehold.

Forvaltningen vil efter budgetvedtagelsen igangsætte proces med at etablere lysanlægget, idet det er forudsat, at lysanlægget bygges af Middelfart Kommune.

Udbedring af halgulv i Vestfynshallerne. Der afsættes 1 mio. kr. til udbedring af halgulv. Gulvene er nedslidte og skal renoveres for, at der fortsat kan være aktiviteter i hallerne. Samtidig skal der laves en plan for, at Vestfynshallerne fremadrettet bliver driftet som en selvejende institution på lige fod med de øvrige haller i Middelfart Kommune.

Forvaltningen har påbegyndt arbejdet omkring den fremtidige driftsform. Udbedringen af halgulvet er placeret under Teknisk Udvalg.

Forarbejde vedr. multisal ved Lillebæltskolen og Lillebæltshallen. Der afsættes 2 mio. kr. i 2024 til forarbejdet vedrørende etableringen af en multisal ved Lillebæltskolen og Lillebæltshallen. Aftaleparterne er enige om at multisalen skal prioriteres i den kommunale anlægsramme, og det forventes at multisalen kan finansieres ved den forventede efterregulering for skatteindtægter i 2025. Hvis forventningerne til skatteindtægterne ikke opfyldes, så er det aftalt, at projektet bliver kassefinansieret idet nærhospitalet med budgetaftalen finansieres inden for budgettet. 6 Udover ovenstående anlægsprojekter, så sætter aftaleparterne fokus på en række andre projekter og analyser, der ikke er direkte afledte udgifter til.

Forvaltningen har påbegyndt processen omkring multisalen, og der vil løbende være en orientering om fremdriften i forarbejdet til det politiske niveau.

Andre budgetprioriteringer med relevans for Kultur og Fritid.

Trivselspulje til at fremme unges mentale sundhed. Der er gennem en årrække arbejdet intenst med børn og unges trivsel. Der er lavet velfærdstjek, og der er arbejdet med prøvehandling i Byrådets §17 stk. 4 udvalg. Det har resulteret i mange gode aktiviteter og indsatser. Aftalparterne er enige om, at puljen til at fremme mental trivsel bruges til at fastholde udviklingen i dette arbejde. Midlerne prioriteres således til supplerende ekstern undervisning i folkeskolen i krop, køn og identitet, trivselstiltag fra Musikskolen samt sommer- og vinteraktiviteter i Ungdomsskolen.

Fortsat svømmeundervisning i folkeskolen. Parterne er enige om, at gevinsterne ved svømmeundervisning i folkeskolen langt overstiger den økonomiske besparelse. Svømmeundervisningen bidrager positivt til børnenes kropsforståelse og motoriske udvikling.

Gennemførelsen af Marinaplanen og udviklingen af rekreative områder, som skaber attraktive udfoldelsesmuligheder for alle borgere i Middelfart Kommune.

Punkt 122: Kulturkanon og Kulturrygsæk - opfølgning

2023-009113

Beslutning

- Godkendt.
- Lars Vigsø, Anna Broen Poulsen og Kent Mosgård blev udpeget til arbejdsgruppen.

Præsentation

Fremlæggelse af procesplan for det videre arbejde med Kulturkanon og Kulturrygsækken.

Forvaltningen foreslår

- Forslag til procesplan godkendes
- Udvalget udpeger arbejdsgruppen

Sagsbeskrivelse

BKF havde i mødet den 15. august en indledende drøftelse om Kulturkanon og Kulturrygsæk. På den baggrund fremlægges forslag til procesplan og de indholdsmæssige afgrænsninger, som den indledende drøftelse gav anledning til.

Processen inddeles i faser, og der skal tænkes i den tværgående organisering. Der arbejdes med en bred tilgang til kulturkanon, som skal være til alle målgrupper, og en mere kulturfokuseret tilgang til kulturrygsækken, som skal målrettes børn og unge.

Fase 1: Kulturkanon - fra november 2023 til august 2024.

I denne fase arbejdes der med udviklingen af en lokal Kulturkanon ud fra følgende principper:

- Indholdet skal bygges tematisk op efter overskrifter som fx:
  - kulturtilbud (fx musik, keramik, scenekunst)
  - natur (fx outdoor, geografi)
  - arkitektur (fx bygninger, broer)
  - sport (fx særlige idrætter)
  - kulturarv (fx museum, historiske steder m.m.)
- Under hver overskrift beskrives konkrete steder / begivenheder, man som borger rent faktisk kan besøge / opleve.
- Indholdet beskrives og synliggøres på hjemmeside / folder.
- Indholdet formidles bredt til skoler m.m. og det undersøges, om der kan laves en "velkomstpakke" til ex. 0. klasses forældre, hvor kulturkanon og evt. billetter indgår.
- Der laves en involverende proces, hvor foreninger, lokaludvalg, kulturaktører m.m. kan komme med forslag til konkrete steder og begivenheder, som skal indgå under hver overskrift. Der laves en meget kort og enkel skabelon til dette.
- Der nedsættes en arbejdsgruppe, som skal behandle og prioritere de indkomne forslag og sammensætte og prioritere disse. Arbejdsgruppen sammensættes af medlemmer fra BKF og fra civilsamfund / kulturinstitutioner - forslaget går på 7 medlemmer i alt. Kultur- og Fritidschefen er sekretær for arbejdsgruppen.
- Arbejdsgruppen skal i foråret 2024 indkalde interesserede aktører til en drøftelse af et foreløbigt forslag til kulturkanon, kvalificere disse inputs og på den baggrund komme med det endelige forslag, som sendes til godkendelse i udvalget.

Fase 2: Kulturdelen af kulturrygsækken - fra efterår 2024.

I denne fase skal arbejdet med konkretisering af kulturkanonens emner vedrørende "Kulturtilbud og Kulturarv" til egentlige læringsforløb for folkeskoler og daginstitutioner. Læringsforløb udgøres af digitale undervisningsmaterialer, evt. besøg ud af huset eller gæsteundervisere og tilsvarende på de enkelte institutioner.

Undervisningstilbuddene skal udvikles af personer med den rette faglige og pædagogiske indsigt. Dette vil kræve ressourcer, som rækker ud over de nuværende ressourcer. Dette skal derfor behandles i en ny sag, når fase 1 er ved at være afsluttet.

Desuden skal der tages stilling til, om kulturdelene i kulturrygsækken skal gøres obligatoriske eller være frivillige tilbud. Dette kræver en dialog med bl.a. skoleudvalget.

Fase 3: Øvrige elementer i kulturrygsækken

I denne fase udvides undervisningsdelen med de øvrige emner fra kulturkanonen. Behandles i særskilt sag.

Fase 4: Kulturoplevelser med et verdensborgerperspektiv

De forrige faser tager udgangspunkt i eksisterende tilbud i Middelfart Kommune. I fase 4 undersøges kulturoplevelser og kulturbud, som ikke findes i Middelfart. Formålet er at skolelever i Middelfart systematisk introduceres for de forskellige kulturgrenr og dermed en udvidelse af kulturrygsækkens indhold.

Økonomi

Fase 1: Der afsættes inden for udvalgets område økonomi til at gennemføre processen, trykning af materialer m.m. Der reserveres for 2023 og 2024 i alt 25.000 kr. på konto for unge og kulturelle aktiviteter. Såfremt der er et ønske om billetter og tilsvarende adgange behandles dette i særskilt sag mht. finansiering.

Økonomien i de øvrige faser afklares i særskilte sager i forbindelse med fremdriften i procesplanen.

Punkt 123: Procedure ved udsmykningsopgaver

2023-000773

Beslutning

Godkendt med bemærkning om, at Børn, Kultur og Fritidsudvalget kan give dispensation for de 7 kriterier i bilag A.

Præsentation

Der er behov for at opdatere proceduren for udsmykningsopgaver, der senest blev revideret 4. marts 2014.

Forvaltningen foreslår

At udvalget godkender vedhæftede forslag til ny procedure for udsmykningsopgaver.

Sagsbeskrivelse

Byrådet i Middelfart har besluttet, at der ved nybygning og større anlægsprojekter i kommunen bliver afsat mindst 5 promille af byggesummen til kunstnerisk udsmykning.

I proceduren fastlægger Børn, Kultur og Fritidsudvalget, hvordan opgaven praktisk håndteres, herunder at Billedkunstrådet stiller fagligt uddannede medlemmer til rådighed for de afdelinger/institutioner, der står med anlægsprojektet.

Proceduren er opdateret, så den reflekterer den nye organisering og samtidig giver mulighed for større fleksibilitet i forhold til inddragelsen af de fagligt uddannede medlemmer.

Det nye udkast til procedure har været forelagt Billedkunstrådet, der anbefaler den.

Bilag

Udkast til procedure ved udsmykningsopgaver oktober 2023.docx

Punkt 124: Orientering om status på byggeproces af Børnehuset i Naturbyen

2022-018470

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Præsentation

Børn, Kultur og Fritidsudvalget præsenteres for Projektforslaget vedrørende Børnehuset i Naturbyen. Forud for tilblivelsen af projektforslaget har der været en involverende proces med deltagelse af interessenter. Børnehuset i Naturbyen er startet op 1. oktober 2023 i lokaler i Ø-fritten. Den nye institution vil forventeligt stå klar til juni 2025.

Forvaltningen foreslår

- At Børn- Kultur og Fritidsudvalget tager præsentationen til efterretning.

Sagsbeskrivelse

Dispositionsforslag blev præsenteret for styregruppen den 6. september 2023 og godkendt som planlagt den 20. september 2023.

Dermed er den overordnede disponering af bygning og indretning af grunden, P-plads, placering af bygning på grunden og de første forslag til indretning af legeplads præsenteret og godkendt.

I samme forbindelse blev det besluttet, at præsentere projektforslaget tidligt for udvalget, og fastholde den oprindelige godkendelsesdato den 10. november 2023.

Præsentation på dette møde er en ”tidlig” præsentation af projektforslaget. Det er på dette grundlag, bygherren træffer beslutninger om opgavens æstetiske, funktionelle, tekniske og økonomiske løsning, drifts- og vedligeholdelsesprincipper, samt finansiering.

Arkitekterne Kathrine Haugaard og Carsten Gjørtz vil præsentere projektet.

Punkt 125: Status på overgang til ny alder for børnehavestart

2023-008178

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Lasse Schmücker deltog ikke i sagens behandling.

Præsentation

Den 26. juni 2023 godkendte byrådet, at børn i Middelfart Kommune fra 2024 starter i børnehave, når de er fyldt tre år. Forvaltningen har efterfølgende igangsat arbejdet med overgangen til den nye børnehavealder. På dette møde i oktober 2023 får Børn, Kultur og Fritidsudvalget en status på overgangen.

Forvaltningen foreslår

- at Børn- Kultur og Fritidsudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsbeskrivelse

Ændringen i alder for opstart i børnehave til 3 år sker som et led i at implementere ordningen med minimumsnormering, som gælder fra 1. januar 2024. En del af beslutningsgrundlaget var en gennemgang af kapaciteten på Dagtilbudsområdet og forventninger til udviklingen af pasningsbehovet de kommende år. Gennemgangen viste, at kapaciteten samlet set kan rumme, at børnene er 3 måneder længere i dagpleje eller vuggestue. De 3 måneder mindre i børnehave bidrager til en lavere belægning i spidsbelastningsperioderne i børnehaverne. Der er også gode pædagogiske og faglige grunde til at ændre opstartsalderen til 3 år i børnehave, idet børnene er længere tid i mindre børnegrupper.

Status på overgangen til ny børnehavealder:

- i august 2023 er der sendt information ud til alle forældre og der har været dialog med de private institutioner og de private pasningsordninger

- i løbet af september 2023 har pladsanvisningen ændret behovsdatoer for alle opskrevne børn

- de tilrettede behovsdatoer viser samlet set, at ændringen giver bedre balance mellem pasningsbehovet og kapaciteten på 3-5 års området, og at kapaciteten på 0-2 års området har plads til ekstra antal børn, som de ekstra 3 måneder medfører

- i dialog med lederne bliver der arbejdet på lokale løsninger i Strib, Båring og Nr. Åby, så der er et tilstrækkeligt antal pladser på 0-2 års området i overgangen til den nye alder for børnehavestart

Punkt 126: Godkendelseskriterier for privatinstitutioner

2022-017667

Beslutning

Indstilles godkendt.

Lasse Schmücker deltog ikke i punktets behandling.

Præsentation

Forvaltningen har i efteråret 2023 opdateret Middelfart Kommunes godkendelseskriterier for privatinstitutioner på dagtilbudsområdet. Dette indebærer dels opdateringer grundet lovgivning. Dertil er godkendelseskriterierne opdateret jf. gældende lokalpolitiske visioner og krav i Middelfart Kommune.

Forvaltningen foreslår

- at godkendelseskriterier for privatinstitutioner bliver godkendt.

Sagsbeskrivelse

Daginstitutioner kan med kommunalbestyrelsens godkendelse drives af private leverandører som privatinstitution, jf. dagtilbudslovens § 19, stk. 5. En privatinstitution, som opfylder lovgivningens og kommunalbestyrelsens betingelser for godkendelse, har krav på godkendelse, jf. dagtilbudslovens § 20.

En kommune skal helt overordnet stille de samme krav til privatinstitutioner, som kommunen stiller til de kommunale institutioner.

Forvaltningen har i efteråret 2023 opdateret Middelfart Kommunes godkendelseskriterier for privatinstitutioner på dagtilbudsområdet. Dette indebærer dels opdateringer grundet lovgivning, dels at godkendelseskriterierne er opdateret jf. gældende lokalpolitiske visioner og krav i Middelfart Kommune.

Ændringer, der er foretaget, oplistes herunder fordelt på tre områder; Økonomi, Tilsyn og Øvrige rammer. Ændringerne er udfoldet yderligere i bilag.

Økonomi:

- Øget depositum
- Tilføjelse af krav om udfyldelse af en social klausul og en arbejdsklausul som betingelse for at modtage tilskud
- Beregning af driftstilskud
- Ændring af driftsgarantien
- Vurdering af behov samt afholdelse af udgifter til børn med behov for støtte jf. dagtilbudsloven §4, stk. 2, som går i et privat dagtilbud men som bor i anden kommune

Tilsyn:

- Privatinstitutioner skal ikke længere indsende et revisionspåtegnet regnskab
- Godkendelse af legepladser ved oprettelse og efterfølgende årlig legepladsinspektion
- Tilsyn efter det nye tilsynskoncept for de kommunale dagtilbud, herunder også uanmeldt tilsyn
- Tilsyn med privatinstitutioners bygningsmæssige forhold

Øvrige rammer:

- Ny opstartsalders i børnehaver pr. 1. januar 2024: 3,1 år mod tidligere 2,10 år
- En række tilføjelser af forskellig art, herunder vedr.:
  - Sprogvurderinger
  - Kommunalpolitiske mål
  - Middelfart Kommunes vision for småbørnsområdet, Fra Middelfartbarn til verdensborger
  - Overholdelse af gældende godkendelseskriterier
  - Mulighed for dispensation fra kravet om at lederen skal være seminarieuddannet

- Uddybning af roller og ledelsesansvar i forhold til sundhed og hygiejne
- Arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan, herunder forældresamarbejdet
- Ændrede krav til privatinstitutioners vedtægter
- At der tilstræbes et godt og kontinuerligt samarbejde med privatinstitutioner

Bilag

Bilag 1 - Godkendelseskriterier for privatedagtilbud 2023- endelig

Bilag 2 - Notat vedr ændringer foretaget i forbindelse med opdatering af godkendelseskriterier for privatinstitutioner 2023
- BILAG nyt fra 4.10.23 AS

Bilag 3 - Nuværende godkendelseskriterier fra hjemmesiden 051023

Bilag 4 - Ansøgning om at blive godkendt til at etablere og drive privat dagtilbud i Middelfart Kommune

Bilag 5 - Arbejdsklausul

Bilag 6 - Tro og love erklæring om social ansvarlighed

Punkt 127: Orientering om kompetenceudvikling Dagtilbudsområdet

2023-005179

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Lasse Schmücker deltog ikke i sagens behandling.

Præsentation

Børn- Kultur og Fritidsudvalget orienteres om kompetenceudvikling på dagtilbudsområdet. Kompetenceudviklingsforløbet skal bidrage til udviklingen af kvaliteten i kommunens daginstitutioner og dagplejen jf. strategien "Flere med I Fællesskaber i Almenrådet - når det giver mening" (FIFA).

Dagtilbud fik med budget 2023 0,5 mio. kr. til kompetenceudvikling.

Forvaltningen foreslår

- At Børn- Kultur og Fritidsudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsbeskrivelse

Middelfart Kommunes fælles vision for alle børn og unge hedder "Fra Middelfartbarn Til Verdensborger". I visionen er der et helt særligt fokus på chancelighed og på at understøtte attraktive og helhjertede dage, hvor alle børn oplever at være en del af et fællesskab. Med afsæt heri arbejdes der ud fra strategien "Flere med I Fællesskaber i Almenrådet - når det giver mening" (FIFA).

Dagtilbudsområdet er med budget 2023 tilført 0,5 mio. kr. årligt, som skal bidrage til at sikre og understøtte daginstitutionernes og dagplejens arbejde med udviklingen af kvaliteten og meningsfulde fællesskaber for en bred børnegruppe.

Kompetenceudviklingsforløbet indeholder 4 fælles workshops for alle medarbejdere over 1 år. De 4 workshops faciliteres for alle medarbejdere i den enkelte daginstitution og dagplejen. Et efterfølgende kompetenceudviklingsforløb for ledere varer 3 dage.

De 4 kerneelementer i forløbet er:

- Børnesyn: Fundament for din praksis
- Relationskompetence: Se bag om adfærd
- Børns følelsesmæssige udvikling: 3 steps til at minimerer konflikter
- Kravtilpasning: Sluk automatpiloten og skrue op for relationen

Den bærende metode til at opbygge viden og kompetence er co-teaching. Co-teaching handler om, at de voksne sammen arbejder med gentagelser og refleksioner, der i sidste ende vil sikre det fælles pædagogiske sprog samt styrke det pædagogiske fund.

I maj 2023 var alle ledere og pædagogiske ledere en del af et uddannelsesforløb i faglig ledelse. Det skal sikre den ledelsesmæssige forankring af kompetenceudviklingsforløbet i 2024.

Punkt 128: Afrapportering på centrale udmeldinger på kommunikationsområdet

2023-012859

Beslutning

Godkendt.

Lasse Schmücker og Kent Mosgård deltog ikke i sagens behandling.

Præsentation

Social- og Boligstyrelsen udsendte d. 27. september 2022 to centrale udmeldinger til landets kommunalbestyrelser. Én vedr. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse og én vedr. tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab.

Afrapporteringen til styrelsen sker i regi af rammeaftalen. Afrapporteringerne er godkendt på møder i Socialdirektørforum, K22 og KKR Syddanmark i maj/juni 2023 og sendt til Social- og Boligstyrelsen ultimo juni 2023 med forbehold for politisk godkendelse i de enkelte kommuner i Syddanmark.

Afrapporteringerne behandles på mødet i Børn-, Kultur- og Fritidsudvalget samt i Skoleudvalget med henblik på politisk godkendelse.

Forvaltningen foreslår

- At udvalget godkender ”Afrapportering punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse” og ”Afrapportering tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab”.

Sagsbeskrivelse

Social- og Boligstyrelsen har kompetence til at udmelde målgrupper og særlige indsatser til kommunerne, hvis det vurderes, at der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommuner og regioner for at sikre og videreudvikle den mest specialiserede indsats.

Social- og Boligstyrelsen kan komme med en såkaldt central udmelding, hvis det vurderes, at der er risiko for en uhensigtsmæssig afspecialisering i kommuner og regioner, eller hvis det vurderes, at de nødvendige indsatser og tilbud til en målgruppe ikke eksisterer.

Hovedkonklusioner

I forhold til tegnsprogsindsatser for børn og unge med et varigt høretab er hovedkonklusionen, at målgruppen er meget lille. Opgaverne omkring børn og unge med varigt høretab varetages af PPR-ene som samarbejder med de højt specialiserede tilbud CFH Fredericiaskolen og Center For Døve samt Høreklinikerne på AUH og OUH.

Det er vigtigt at fastholde specialiserede tilbud til målgruppen, og at tilbuddene fortsat kan tilrettelægge indsatserne og tilpasse kapaciteten. Der er i de syddanske kommuner ingen planer om at ændre på tilrettelæggelsen af indsatserne for børn og unge med tegnsprogsbehov.

I forhold til punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse er hovedkonklusionen, at der i kommunerne i Syddanmark er en stor tilfredshed med de eksisterende og velfungerende samarbejder såvel kommunalt, regionalt og med de landsdækkende institutioner. Fire kommunikationscentre løser opgaven for kommunerne i Syd- og Sønderjylland og ét center løser opgaven for kommunerne på Fyn og omkringliggende øer.

Målgruppen for punktskriftindsatser er meget lille og derfor er det nødvendigt med en samlet koordineret indsats, der sikrer et fagligt miljø med kritisk masse. På nationalt plan skal de lokale/regionale indsatser og praksis kunne suppleres med ydelser fra en eller flere højt specialiserede leverandører, der i samarbejde med de lokale aktører kan bidrage til udredning, afprøvning, tildeling og undervisning af børn, unge og voksne. Tilbuddet skal kunne levere undervisningsforløb for blinde, pårørende og fagpersoner.

For begge målgrupper finder Socialdirektørforum, at der aktuelt er tilstrækkelig grad af koordination og samarbejde i forhold til anvendelse og opretholdelse af det fornødne udbud af højt specialiserede indsatser. Der henvises til relevante lands-/landsdelsdækkende tilbud, hvis barnet/den unge har behov for indsatsen.

Bilag

Afrapportering tegnsprog

Afrapportering punktskrift